

Årsrapport 2014

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

Innhold

Årsrapport 2014.....	1
Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek	1
Del I. Leders beretning.....	2
Del II. Introduksjon til virksomhetens hovedtall	3
NLBs styre.....	3
NLBs organisasjonskart.....	4
Del III. Årets aktiviteter og resultater	6
Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2014	6
Resultater og måloppnåelse 2014	7
Ressursbruk 2014	23
Redusere og fjerne ”tidstyver”	24
Likestilling.....	25
Miljøarbeid.....	25
Undersøkelser	25
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten.....	26
NLBs overordnede vurdering av styring og kontroll i virksomheten.....	26
Nærmere omtale av forhold knyttet til styring og kontroll i NLB	26
Del V. Vurdering av fremtidsutsikter.....	28
Del VI Årsregnskap	29
Ledelseskommentarer til årsregnskapet 2014.....	29
Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014.....	31

Del I. Leders beretning

2014 har vært et år der NLB har levert gode resultater til beste for mennesker som har vansker med å lese trykt tekst, samtidig som vi har arbeidet med å lage planer for tiden som kommer.

NLB har en viktig oppgave når det gjelder å gjøre tilbudet bedre kjent. Styrking av vårt informasjonsarbeid har derfor vært en viktig prioritet. Vi ser nå at Rett til å lese-aksjonen begynner å gi resultater. Veksten i antall lånere har vært spesielt sterk blant de gruppene vi har rettet kampanjer mot. Det gir en fin inspirasjon til å fortsette arbeidet.

Lydbøker som er innlest i NLBs egne studioer utgjør en sentral del av NLBs tilbud. Med utgangspunkt i en ny organisering arbeider vi systematisk for å forbedre oss på dette området, og vi er glade for at antallet innlesinger er tilbake på et høyt nivå. Vi har i lang tid arbeidet for å bringe klarhet i tilknytningsforholdene mellom NLB og innlesere. Dette har i perioder påvirket omfanget av innleste bøker. Det er nå oppnådd enighet om det meste av dette, men det gjenstår fortsatt å avklare enkelte spørsmål som er bragt inn for rettsapparatet.

Lånere i NLB kan nå låne lydbøker på CD, ved å laste ned til PC, ved direkte avspilling til PC og gjennom appen Lydhør. Et distribusjonstilbud som brukerne er fornøyd med er viktig. Derfor er det viktig for NLB å identifisere hva som bør komme som erstatning for det CD-tilbudet vi nå har. I 2014 har vi gjennomført et prosjekt som har gitt mer kunnskap om dette.

NLB har brukt året vi har bak oss til å legge en strategisk plan for årene som kommer. Vi har store, uløste oppgaver på vegne av målgruppen innenfor de tradisjonelle oppgavene til NLB. Samtidig blir det viktig å vri ressursbruken i retning av nye utfordringer. Derfor må vi fortsette å ha en produktivitetsvekst. I lang tid har vi hatt vekst i antall lånere og en betydelig utlånsvekst uten en tilsvarende økning i ressursbruken.

Arbeidet med ny strategiplan har pågått gjennom hele 2014. Alle medarbeidere har deltatt. Vi har hatt styreseminar både før oppstarten og underveis i prosessen. Innenfor den nye strategien vil vi spesielt trekke frem at NLB tar sikte på å bidra til betydelige resultater overfor målgruppene gjennom påvirkning av utgivere til å gjøre mer av det som gis ut tilgjengelig allerede i utgangspunktet.

I 2014 har staten ved Kulturdepartementet vært part i to rettsprosesser som har omhandlet forhold i NLB. Én har handlet om innleseres tilknytningsforhold, der fem innlesere fikk medhold av Oslo tingrett i å være fast ansatt. Avgjørelsen i tingretten ble anket av staten og saken kommer opp i Borgarting lagmannsrett i august 2015. Den andre saken har handlet om en oppsigelse. Denne saken ble først behandlet i tingretten i februar 2014, deretter i lagmannsretten i desember 2014. Dommen i lagmannsretten er anket til Høyesterett av statens motpart, men Høyesterett har ikke avgjort om de vil ta saken opp til behandling. Disse sakene har på mange måter vært krevende for organisasjonen.

Organisasjonsutvikling har vært viktig i NLB også i 2014. Vi har gjennomført en prosess for å definere hvilke verdier vi ønsker skal prege NLB. Alle medarbeidere har bidratt til at vi har konkludert med at de verdiene som skal prege NLB er profesjonalitet, respekt og inkludering.

Del II. Introduksjon til virksomhetens hovedtall

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek (NLB) er et statlig forvaltningsorgan underlagt Kulturdepartementet. NLB produserer og låner ut lydbøker og bøker i punktskrift til mennesker med synshemming, dysleksi eller andre funksjonsnedsettelse som gjør at de har vansker med å lese trykt tekst. NLB bidrar til samfunnsmessig likestilling for en stor gruppe av landets innbyggere.

Fra 2003 har NLB administrert og utført utskriftstjeneste for døvblinde.

«Lik tilgang for alle» er NLBs visjon. Misjonen er formulert slik i gjeldende strategiplan: «NLB er biblioteket for synshemmede og andre som ikke kan lese trykt tekst. NLB skal tilby økt tilgang til tilrettelagt allmenn litteratur og studielitteratur. NLB skal distribuere på måter som er tilpasset målgruppene. NLB skal bidra til inkludering og likestilling gjennom aktiv utnyttelse av teknologi».

Hovedmål for NLB er gitt i tildelingsbrevet fra Kulturdepartementet:

- Å produsere og låne ut folkebiblioteklitteratur og studielitteratur i lyd- og blindeskrift
- Å fremme utvikling av digitalt innhold og tjenester

NLB er lokalisert i Oslo og organisert i fire avdelinger. Virksomheten har 56 ansatte fordelt på 50 årsverk.

NLBs styre

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek har et styre oppnevnt av Kulturdepartementet. Styret har en leder og syv medlemmer, hvorav tre er oppnevnt etter forslag fra Norges Blindeforbund, og ett oppnevnt etter forslag fra de ansatte i NLB. Disse fire har personlige vararepresentanter, mens medlemmene oppnevnt av departementet har tre vararepresentanter som ikke er personlige. Sittende styre er oppnevnt for perioden 2012 – 2015.

Medlemmer oppnevnt av departementet:

Leder: Trygve G. Nordby
Nestleder: Tone Moseid
Helena Kettner Rudberg
Eirik Newth

Medlemmer oppnevnt etter forslag fra Norges Blindeforbund:

Gunnar Haugsveen
Ida Martine Nilsen
Terje Andre Olsen

Medlem oppnevnt etter forslag fra de ansatte i NLB:

Merete Carlsen

Vararepresentanter oppnevnt av departementet:

Vara 1 Svein Arne Solbakk
Vara 2 Toril Laberg
Vara 3 Hege Finnset Eidseter

Vararepresentanter oppnevnt etter forslag fra Norges Blindforbund:

Liv Therese Larsen

Kari Wiik

Vararepresentant oppnevnt etter forslag fra de ansatte i NLB:

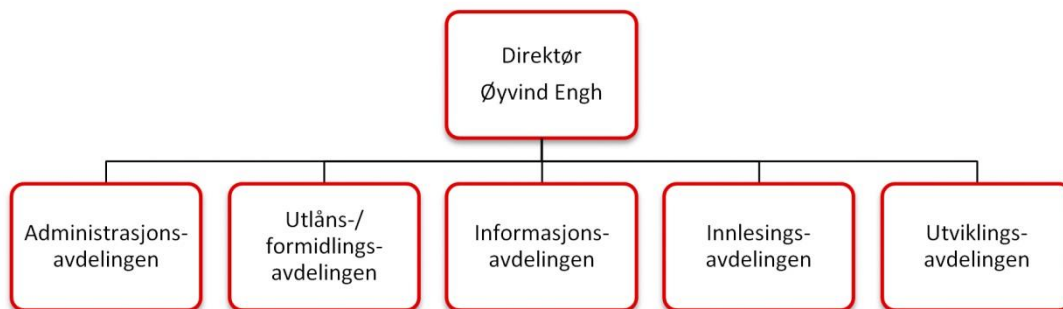
Ingvild Aanensen

Margareta Forrestad trakk seg fra styret i 2014. Terje Andre Olsen, personlig vararepresentant for Forrestad, møter ut inneværende styreperiode.

Fra andre halvår 2012 har Caroline Solem, generalsekretær i Dysleksi Norge, deltatt som observatør på styremøtene. Hans-Christian Holdt er vararepresentant.

Styret har i 2014 avholdt tre møter og behandlet 30 saker. Hvert styremøte har faste saker, herunder regnskap, utlåns- og produksjonsstatistikk og utviklingsprosjekter. I tillegg har styret i 2014 behandlet blant annet saker som budsjett, virksomhetsplaner, årsrapport og utkast til ny strategiplan for NLB. Det ble i 2014 også avholdt styreseminar i tilknytning til arbeidet med strategiplanen.

NLBs organisasjonskart

Organisasjonskartet ble endret i 2014 ved en utvidelse fra fire til fem avdelinger. Ledelsen består nå av:

- Direktør: Øyvind Engh
- Seksjonssjef Administrasjonsavdelingen: Kjell Egeland
- Seksjonssjef Utlåns-/formidlingsavdelingen: Kari Kummeneje
- Seksjonssjef Innlesingsavdelingen: Knut Michael Nygaard
- Seksjonssjef Utviklingsavdelingen: Arne Kyrkjebø
- Seksjonssjef Informasjonsavdelingen: Liv Torild Ellefsen

Tabell1. Utvalgte volumtall

Volumtall 2012-2014	2012	2013	2014
Utlån av lydbøker – folkebiblioteklitteratur	521 626	564 743	637 641
Utlån av punktskriftbøker	2 828	2 053	1 921
Utlån av lydbøker – studielitteratur	24 507	32 473	38 007
Lånere i NLB totalt	17 052	18 927	21 854
Antall nye lånere	2 139	2 300	3 465
Folkebiblioteklitteratur – tilvekst bøker og tidsskrifter	1 417	924	1 072
Folkebiblioteklitteratur – lydbøker, egne innlesninger	607	307	512
Folkebiblioteklitteratur – punktskriftproduksjon	637	288	415
Folkebiblioteklitteratur – punktskriftproduksjon tidsskrifter og hefter til punktclubber	88	115	112
Studielitteratur – samlet produksjon	462	349	437

Tabell 2. Nøkkeltall fra årsregnskapet

Nøkkeltall fra årsregnskapet 2012-2014	2012	2013	2014
Antall årsverk	49	49,8	50
Antall ansatte	52	55	56
Samlet tildeling post 01	51.493'	52.446	55.230'
Driftsutgifter	20.092	23.585'	22.456'
Lønnsandel av samlet tildeling	60 %	56 %	53 %
Lønnsutgifter per årsverk	499'	543'	552'

NLBs regnskap føres etter kontantprinsippet.

Del III. Årets aktiviteter og resultater

Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2014

NLBs samfunnsoppdrag er å yte bibliotektenester til mennesker med synshemming, dysleksi eller andre funksjonsnedsettelse som gjør at de har vansker med å lese trykt tekst. NLB skal produsere og låne ut lydbøker og bøker i punktskrift. Produksjon og utlån omfatter allmenn litteratur for barn, ungdom og voksne, samt studielitteratur for studenter ved universiteter, høyskoler og fagskoler. Bokbasen inneholder skjønnlitteratur, sakprosa, aviser og tidsskrifter.

Vi har i 2014 oppnådd økt produksjon av allmenn litteratur og studielitteratur. Økningen gjelder både lydbøker og bøker produsert i punktskrift. I tillegg til økt punktskriftproduksjon har vi videreført ordningen med punktskriftklubber. Klubbene er blitt godt mottatt, og er et viktig tiltak for å stimulere til økt lesing av litteratur i punktskrift. Produksjonsøkningen for innleste lydbøker må ses i lys av at innleserne i 2013 gjennomførte en boikott som ga redusert innlesningskapasitet.

Utlånet av lydbøker, både folkebiblioteklitteratur og studielitteratur, fortsetter å øke også i 2014. Andelen nedlasting og strømming øker, og utgjorde i 2014 totalt 17 prosent av lydbokutlånet. Det er et mål å oppnå ytterligere vekst i andelen nettbasert distribusjon. Vi har i 2014 gjennomført et forprosjekt som legger et godt grunnlag for videreutvikling av våre nettsider. Hensiktsmessige nettsider er av vesentlig betydning for å sikre god litteraturformidling, informasjon og kommunikasjon og øke andelen nettbasert distribusjon.

NLB har lånere i alle aldre, med ulik teknologikompetanse. For å sikre et godt bibliotektilbud til alle i målgrupper, opprettholder vi en førstelinjetjeneste som gjør det enkelt for våre lånere å kontakte oss på telefon eller e-post.

Som et resultat av styrket satsing på informasjonsarbeidet har vi i 2014 hatt en større vekst i antall nye lånere enn noen gang tidligere. I 2013 lanserte vi aksjonen Rett til å lese. Under denne aksjonsparaplyen gjennomfører vi ulike informasjonskampanjer. I 2014 har vi sluttført den første Rett til å lese-kampanjen, Spre ordet, rettet mot alle landets folkebibliotek, og vi har gjennomført kampanjen HØR! for å nå flere barn og unge i vår målgruppe.

Vi registrerte i 2014 totalt 3 465 nye lånere, noe som er en økning på 51 prosent sammenlignet med 2013. 42 prosent av de nyinnmeldte er barn og unge i alderen 0-16 år. Registreringen av nye lånere i denne aldersgruppen økte med 150 prosent sammenlignet med året før.

Det er et mål for NLB å gi barn og unge med synshemming, dysleksi eller andre funksjonsnedsettelse som gjør at de har vansker med å lese trykt tekst tilgang til de samme bøkene som andre barn leser og snakker om. Vi skal ha et godt tilbud av både lyd- og punktskriftbøker for målgruppen. Vi har i 2014 videreført "Punktklubben", et lesestimuleringsstiltak for blinde barn i grunnskolealder. Her produserer vi taktile bilder, eller følebilder, ledsaget av tekster i punktskrift tilpasset de ulike aldersgruppene. Prosjektet er blitt til i samarbeid med Norges Blindforbund, og støttes av midler fra ExtraStiftelsen.

Vi har i 2014 full måloppnåelse når det gjelder produksjon av studielitteratur for studenter med produksjonsrett. I tillegg til å produsere titler på bestilling av

produksjonsrettstudentene, har vi kunnet produsere et begrenset antall titler nyutgivelser og etterspurt studielitteratur.

I 2014 har NLB videreført og styrket samarbeidet med andre produsenter om produksjons- og distribusjonsløsninger, både nasjonalt og internasjonalt.

NLB mener ressursbruken har vært effektiv i 2014, både i forhold til hva vi har brukt ressurser på og hvordan ressursene er brukt.

Resultater og måloppnåelse 2014

Under følger oversikt over hovedmål og resultatmål slik de er formulert i tildelingsbrevet for 2014.

2.1 Hovedmål for Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

- å produsere og låne ut folkebiblioteklitteratur og studielitteratur i lyd- og blindeskrift
- å fremme utvikling av digitalt innhold og tjenester

2.2 Resultatmål

Følgende resultatmål for 2014 knyttes til hovedmålene:

Resultatmål 1 - Utlån og formidling

NLB skal låne ut, formidle og informere om tilrettelagt litteratur.

Sentrale resultatindikatorer:

- utlån av folkebiblioteklitteratur og studielitteratur
- antall lånere

Resultatmål 2 - Produksjon

NLB skal opprettholde et høyt, effektivt produksjonsnivå med riktig kvalitet, basert på oppdatert teknologi.

Sentrale resultatindikatorer:

- bestand av folkebiblioteklitteratur og studielitteratur
- produksjon av folkebiblioteklitteratur og studielitteratur

Resultatmål 3 - Studenttjeneste

NLB skal være en kompetanseressurs og samarbeidspartner for syns- og lesehemmede studenter, brukerorganisasjoner samt offentlige virksomheter som bibliotek og undervisningsinstitusjoner.

Sentrale resultatindikatorer:

- endring i tjenestetilbudet
- måling av brukertilfredshet

Resultatmål 4 - Samarbeid og koordinering

NLB har ansvar for å fremme samarbeid og koordinering av miljø som arbeider med tilrettelagt litteratur. Gjennom internasjonale kanaler skal NLB være pådriver og kvalitetssikrer for å sikre et optimalt tilbud til sine målgrupper.

Sentrale resultatindikatorer:

- samarbeidsprosjekter
- internasjonale aktiviteter

Resultatmål 5 - Utvikling

NLB skal være aktiv i utvikling av tjenester og bruk av ny teknologi for å bedre tilbudet til sine målgrupper.

Sentrale resultatindikatorer:

- utviklingstiltak knyttet til produksjon, distribusjon og formidling
- endringer i tilbudet

Resultatmål 1: Utlån og formidling

NLB har de seneste årene hatt stor vekst i utlånet av lydbøker. I 2014 økte utlånet av folkebiblioteklitteratur i lydbokformat med 13 prosent og studielitteratur med 17 prosent sammenlignet med utlånstallene for lydbøker i 2013. Utlånet av bøker i punktskrift har gått ned de to seneste årene, men nedgangen er vesentlig lavere i 2014 enn i 2013. Det er verdt å merke seg at utlånstallene for bøker i punktskrift påvirkes av bokklubbordningene for punktskriftlånerne. Utlånet via klubbene kommer i tillegg til den ordinære utlånsstatistikken.

I 2014 økte antall nye lånere med 51 prosent sammenlignet med rekrutteringstallene for 2014. Det totale antall innmeldinger var på 3 465. Antall innmeldinger i aldersgruppen 0-16 år ble tredoblet i 2014.

17 prosent av det totale utlånet av lydbøker hos NLB ble i 2014 strømmet eller lastet ned. I alt 13 prosent av NLBs lånere har brukt lydbok-appen Lydhør i løpet av 2014. Som vist senere i resultatrapporten, er det imidlertid store variasjoner i bruksfrekvensen.

Utlån

Tabell 1.1. Utlån. Folkebibliotek- og studielitteratur

	2012	2013	2014	Endring 2013-2014	
					%
Samlet utlån i NLB	546 133	597 216	675 648	+78 432	+13
Folkebiblioteklitteratur	521 626	564 743	637 641	+72 898	+13
Lydbøker	518 798	562 690	635 720	+73 030	+13
Strømming		13 275	15 618	+2 343	+18
Nedlasting		52 239	85 756	+33 517	+64
Punktskriftbøker	2 828	2 053	1 921	-132	-6
Studielitteratur	24 507	32 473	38 007	+5 534	+17
Lydbøker	24 420	32 317	37 875	+5 558	+17
Strømming		3 292	4 297	+1 005	+31
Nedlasting		7 863	10 487	+2624	+33
E-bøker/punktskrift	72	152	152	0	0
Noter	15	4	4	0	0

Samlet utlån av folkebibliotek- og studielitteratur

NLBs totale utlån av folkebibliotek- og studielitteratur var i 2014 på 675 468 titler, noe som gir en samlet utlånsøkning på 13 prosent sammenlignet med tilsvarende tall for 2013.

Utlån av folkebiblioteklitteratur - lydbøker og bøker i punktskrift

Utlånet av folkebiblioteklitteratur i lydbokformat økte med 73 030 titler, eller 13 prosent, sammenlignet med utlånstallene for 2013. Fra 2012 til 2014 økte lydbokutlånet med hele 23 prosent.

Utlånet av bøker i punktskrift viser en nedgang på 6 prosent i 2014 sammenlignet med 2013. Etter en periode med jevn økning i utlånet av bøker i punktskrift, registrerte vi i 2012 en nedgang i dette utlånet. Nedgangen i punktskriftutlånet er vesentlig mindre i 2014 enn i 2013. Fra 2013 til 2014 er gikk utlånet av punktskriftbøker ned med 6 prosent, mens nedgangen var på 27 prosent fra 2012 til 2013.

Nedgangen i utlånet av bøker i punktskrift er imidlertid ikke ensbetydende med at NLBs lånere leser færre tekster i punktskrift nå enn tidligere. Vi har de seneste årene tilbudt bokklubbordninger for punktskriftlesere. Vi har tre ulike klubber for barn og fire for voksne. Til alle klubbene produserer vi egne hefter som sendes ut hver måned. I 2014 hadde vi 68 abonnenter på hefter utgitt i klubbene for barn og unge, og 84 abonnenter til punktclubbene for voksne. Vi sendte totalt ut 1 796 punktclubb-hefter i 2014. I 2013 hadde vi 154 abonnenter, og det ble sendt ut 1 848 hefter.

Punktskriftheftene vi produserer og sender ut til medlemmene i punktclubbene kan bidra til å redusere etterspørselen etter våre øvrige punktskriftproduksjoner og slik være med på å forklare nedgangen i utlånet. Utsendingene av heftene til klubbene kommer ikke med i utlånsstatistikken vist i tabell 1.1. Utlån.

Utlån studielitteratur

Det totale utlånet av studielitteratur økte i 2014 med 17 prosent sammenlignet med tallene for 2013. Dersom vi sammenligner utlånstallene for 2014 med tallene for 2012, ser vi at utlånet av studielitteratur økte med hele 55 prosent i løpet av denne treårsperioden.

Strømming og nedlasting

I 2014 lånte vi til sammen ut 674 595 eksemplarer folkebibliotek- og studielitteratur i lydbokformat. 17 prosent av det totale utlånet av lydbøker ble i 2014 strømmet eller lastet ned. I 2013 utgjorde andelen strømming og nedlasting til sammen 13 prosent.

Studielitteratur

Utlånet av studielitteratur i lydbokformat var i 2014 på 37 825 eksemplarer. Nedlasting og strømming utgjorde til sammen 39 prosent av utlånet. 28 prosent ble lastet ned og 11 prosent strømmet. Andelen nedlasting og strømming var i 2013 på 35 prosent og i 2012 på 27 prosent.

Folkebiblioteklitteratur

I 2014 var andelen nedlasting og strømming av folkebiblioteklitteratur 16 prosent av utlånet. 13 prosent av lydbøkene ble lastet ned og 3 prosent strømmet. I 2013 ble totalt 12 prosent av folkebiblioteklitteraturen på lyd strømmet eller lastet ned og i 2012 var andelen på 10 prosent.

Lydhør

Lydbok-appen Lydhør ble offentlig lansert i februar 2014, men har vært i bruk siden september 2013. Distribusjon av lydbøker til Lydhør går via NLBs Daisy Online Delivery system (DOD). Vi har målinger som viser hvor mange lånerne som har benyttet DOD-tjenesten for å høre på lydbøker. I 2014 var det 2 856 lånerne som brukte DOD-tjenesten. De aller fleste, antagelig godt over 2 800, brukte Lydhør for å anvende denne tjenesten.

Målingene viser at 87 prosent av lånerne som benyttet vår online distribusjonstjeneste (DOD) og Lydhør var aktive i inntil 20 prosent av årets dager. 1,6 prosent av Lydhørbrukerne var i kontakt med vår DOD-tjenesten i minst 2 av 3 dager, eller 67 prosent av årets dager.

57 prosent av de totalt 2 856 brukerne har lastet Lydhør ned til iPhone og 52 prosent bruker Lydhør på iPad. 26 prosent av alle Lydhør-brukerne har lastet appen ned både til iPhone og iPad. Totalt 28 prosent har lastet Lydhør ned til Android-enheter, og 33 prosent av brukerne har lastet Lydhør ned til to forskjellige avspillingsenheter.

13 prosent av NLBs lånerne har i 2014 brukt Lydhør for å låne lydbøker via vår online distribusjonstjeneste. Som vist over, er imidlertid bruksfrekvensen varierende.

I brukerundersøkelsen NLB gjennomførte i 2012 svarte 62 prosent av lånerne som ble intervjuet at de hører på lydbøker fra NLB daglig. Det er foreløpig slik at en høy andel av de som hører mest på lydbøker velger å få bøkene på CD.

Fjernlån

Tabell 1.2. Fjernlån. Folkebibliotek og studenttjeneste

	2012	2013	2014	Endring 2012-2014
Folkebibliotek	1 928	1 714	588	-1 126
Studenttjenesten	483	440	448	+8

På grunn av ressursituasjonen hadde vi i en lengre periode i 2014 stans i fjernlånsbestillingene av folkebiblioteklitteratur. Ordningen ble gjeninnført i løpet av året, men med en begrensning i antall titler som bestilles til den enkelte låner.

Lånere

Tabell 1.3. Antall lånere totalt. Fordeling lånegrunnlag og alder

	2012	2013	2014	Netto endring 2013-2014	
					%
Antall lånere totalt	17 052	18 927	21 854	+2 927	15
Synshemming	8 586	9 018	9 411	+393	4
Andre funksjonsnedsettelse inkl. dysleksi*	6 568	7 728	9 866	+2 138	28
Institusjoner, skoler oa.	1 898	2 181	2 577	+396	18
Alderssammensetting					
0-16 år	1 665	2 019	3 204	+1 185	59
17-30 år	3 005	3 507	4 078	+571	16
31-50 år	2 883	3 178	3 477	+299	9
51-70 år	2 459	2 627	2 826	+199	8
71 år-	5 259	5 536	5 818	+282	5

*I 2014 var 68 prosent av lånerne i denne gruppen registrert med dysleksi som lånegrunnlag.

I 2014 registrerte vi i alt 3 456 nye lånere, noe som ga en økning i antall nyinnmeldinger på 51 prosent sammenlignet med 2013. Per 31.12.2014 hadde vi totalt 21 854 lånere. Netto økning i antall lånere var i 2014 på 15 prosent. I 2013 var nettoøkningen på 11 prosent.

Styrking av informasjonssatsningen rettet mot barn og unge med dysleksi og andre lesevaner har bidratt til at økningen i antall lånere er størst innen gruppen mennesker med andre funksjonsnedsettelse enn synshemming. Som en følge av det er lånersammensettingen i NLB i endring.

I 2014 utgjorde mennesker med andre funksjonsnedsettelse 45 prosent av det totale antall lånere. I 2013 var denne andelen 41 prosent. Av det totale antall lånere i 2014, var 43 prosent registrert med synshemming. I 2013 var 48 prosent av NLBs lånere synshemmet.

Fra 2012 til 2014 økte andelen lånere i alderen 0-16 år fra 10 til 15 prosent av det totale antall lånere.

Tabell 1.4. Antall nye lånere. Fordeling lånegrunnlag og alder

	2012	2013	2014	Endring 2013-2014	
					%
Antall innmeldinger	2 139	2 300	3 465	+1 165	51
Synshemming	841	883	884	+1	0,1
Andre funksjonsnedsettelse inkl. dysleksi*	1 064	1 164	2 170	+1 006	86
Institusjoner, skoler oa.	234	253	411	+158	62
0-16 år	487	578	1 445	+867	150
17-30 år	424	450	535	+85	19
31-50 år	245	253	262	+9	4
51-70 år	214	176	229	+53	3
71 år-	556	600	603	+3	0,5
Studentlånere	428	443	476	+33	7

*I 2014 var 60 prosent av nye lånerne i denne gruppen registrert med dysleksi.

Antallet innmeldinger økte i 2014 med 51 prosent sammenlignet med tilsvarende tall for 2013. Økningen i antall nye lånere var størst innen lånergruppen som hos NLB blir omtalt som mennesker med andre funksjonsnedsettelse enn synshemming. 2 170 personer, eller 63 prosent, av alle nyinnmeldinger i 2014 kommer inn under denne lånerkategorien.

Sammenlignet med innmeldingstallene for 2013 økte antall innmeldinger av lånere med andre funksjonsnedsettelse med hele 86 prosent i 2014. Mennesker med dysleksi eller andre lesevaner utgjør den største enkeltgruppen innen denne lånerkategorien. I 2014 meldte vi inn 1 295 personer med dysleksi/lesevaner. De utgjorde 60 prosent av innmeldingene innen lånergruppen mennesker med andre funksjonsnedsettelse

I 2014 registrerte vi 884 nye lånere med synshemming. Året før rekrutterte vi 883 lånere med synsnedsettelse, og i 2012 var tilsvarende tall 841. Mennesker med synshemming utgjorde i 2014 26 prosent av det totale antall nyregistreringer.

Tabell 1.4. viser at økningen i antall nye lånere var størst i aldersgruppen 0-16 år. Her var økningen på 150 prosent sammenlignet med tilsvarende tall for 2013. Vi registrerte totalt 1 445 lånere i denne aldersgruppen i 2014, mot 578 i 2013.

Den store økningen i antall lånere mellom 0-16 år er et resultat av at vi i 2014 har gjennomført en informasjonskampanje rettet mot PP-tjenesten, grunnskole og videregående skole. Vi vil i 2015 videreføre tiltak for å holde engasjementet for NLB levende blant lærere, rådgivere og andre formidlere.

Resultatmål 2: Produksjon

Produksjonen av studielitteratur økte i 2014 med 25 prosent sammenlignet med produksjonstallene for 2013. Tilveksten av folkebiblioteklitteratur i lydbokformat økte med 16 prosent.

Punktskriftproduksjonen økte med 31 prosent sammenlignet med tallene for 2013. NLB produserer bøker i punktskrift ferdig til trykking. Norges Blindforbunds trykkeri i Bergen står for trykking og utsending av punktskriftbøker i papir.

All studielitteratur og 70 prosent av folkebiblioteklitteraturen ble produsert internt hos NLB. Lydbøkene leses inn i våre studioer, eller produseres med talesyntese. I 2014 ble 70 prosent av studielitteraturen i lydbokformat produsert med talesyntese.

Bestand

Tabell 2.1. Bestand. Folkebiblioteklitteratur.

	2012	2013	2014	Endring 2013-2014	
					%
Lydbøker	13 695	14 653	14 086	-567	-4
Voksen	10 130	10 870	10 331	-539	-5
Barn	3 565	3 782	3 755	-27	-0,7
Punktskriftbøker	7 116	7 260	7 634	+374	5
Voksen	3 662	3 740	3 918	+178	5
Barn	3 454	3 520	3 716	+196	6
Samlet bestand folkebibliotek	20 811	21 913	21 720	+193	0,9

Boksamlingen størrelse påvirkes både av produksjonstall og kassering i forbindelse med vedlikehold av samlingen. Til tross for økt produksjon i 2014 ble lydboksamlingen derfor redusert med 4 prosent sammenlignet 2013. Punktskriftsamlingen økte i 2014 med 5 prosent sammenlignet med tallene for 2013.

Tabell 2.2. Bestand. Studielitteratur.

	2012	2013	2014	Endring 2013-2014	
					%
Lydbøker	3 337	3 638	3 754	+116	3
E-bøker/punktskrift	182	341	464	+123	36
Samlet bestand studielitteratur	3 519	3 979	4 218	+239	6

Den totale bestanden av studielitteratur økte i 2014 med 239 titler. Sammenlignet med tallene for 2013 gir det en økning på 6 prosent i 2014.

Tabell 2.3. Bestand. Noter

	2012	2013	2014	Endring 2013-2014
Noter	1 175	1 175	1 178	+3

Produksjon av folkebibliotek- og studielitteratur

Tabell 2.4. Samlet produksjon. Folkebibliotek- og studielitteratur.

	2012	2013	2014	Endring 2013-2014	
					%
Samlet tilvekst lyd- og punktskriftbøker	2 581	1 828	2 188	+360	20
Tilvekst lydproduksjoner	1 879	1 273	1 509	+236	19
Lydbøker og tidsskrifter – innlest og talesyntese	1 238	847	1 139	+292	34
Lydbøker – innkjøpte ¹	641	426	370	-56	-13
Samlet prod. punktskriftbøker²	625	403	527	+124	31
Samlet prod. E-bøker	77	152	152	0	0
Samlet prod. noter	4	4	4	0	0
Antall aviser med daglig utgivelse	2	4	4	0	0

¹Inkludert innkjøpte titler fra RNIB, Storbritannia. 500 titler i 2012, 300 i 2013 og 249 titler i 2014.

²Tidsskrifter og hefter til punktklubber er inkludert i produksjonstallene fra 2013. Tallene for 2012 er justert slik at tidsskrifter og hefter også er med her. Se også tabell 2.8. Samlet punktskriftproduksjon.

Samlet tilvekst av lydbøker og bøker i punktskrift var i 2014 på totalt 2 188 titler. Det er en økning på 360 titler, eller 20 prosent, sammenlignet med tilsvarende tall for 2013. 370 av titlene er innkjøpte lydbøker innlemmet i vår samling.

Det totale antall egenproduserte lydbøker, innleste og bøker produsert med talesyntese, økte i 2014 med totalt 292 titler. Det gir en produksjonsvekst på 34 prosent sammenlignet med 2013.

Vi produserte totalt 527 titler i punktskrift. Sammenlignet med tilsvarende tall for 2014 gir det en vekst på 31 prosent i 2014.

Produksjon av folkebiblioteklitteratur

Tabell 2.5. Folkebibliotek. Samlet lydproduksjon. Bøker og tidsskrifter.

	2012	2013	2014	Endring 2013-2014	
					%
Samlet tilvekst bøker og tidsskrifter	1 417	924	1 072	+148	16
Innlesninger	607	307	512	+205	67
Lydbøker	562	287	485	+198	69
Tidsskrifter	45	20	27	+7	35
Talesyntese- produksjoner¹	169	191	190	-1	-0,5
Lydbøker	2	15	6	-9	-60
Tidsskrifter	167	176	184	+8	5
Innkjøpte titler²	641	426	370	-56	-13

¹Antall eksemplarer ved daglig utgivelse av aviser er ikke tatt med. Vi rapporterer i stedet på antall avistitler. Se tabell 2.6. Aviser. ²Inkludert innkjøpte titler fra RNIB, Storbritannia. 500 titler i 2012, 300 i 2013 og 249 titler i 2014.

Samlet tilvekst av folkebiblioteklitteratur i lydbokformat var i 2014 på 1 072 titler, noe som gir en økning på 16 prosent sammenlignet med tilveksttallene for 2013.

I 2014 leste vi inn totalt 485 lydbøker. Det gir en økning på 67 prosent sammenlignet med innlesningstallene for 2013. Denne veksten må ses i lys av at innleserne i 2013 gjennomførte en boikott som ga redusert innlesningskapasitet.

Vi samarbeider med lyd- og blindeskriftbibliotekene i de øvrige nordiske landene om innkjøp av lydbøker fra RNIB i Storbritannia. Nedgangen i antall innkjøpte titler skyldes i hovedsak færre innkjøp fra RNIB.

Tabell 2.6. Folkebibliotek. Aviser.

	2012	2013	2014	Endring 2013-2014
Antall aviser med daglig utgivelse	2	4	4	0

Vi tilbyr våre lånere daglig utgivelse av Aftenposten, Bergens Tidende, Stavanger Aftenblad og Fædrelandsvennen på lyd.

Tabell 2.7. Folkebibliotek. Lydproduksjoner. Fordeling barn/ungdom og voksne.

	2012	2013	2014	Endring 2013-2014	
					%
Samlet tilvekst bøker og tidsskrifter	1 417	924	1 072	+148	16
Innleste produksjoner	607	307	512	+205	67
Voksen	422	204	317	+113	55
Barn og ungdom	185	103	195	+92	89
Talesynteseproduksjoner	169	191	100	-1	-0,5
Voksen	169	191	189	-2	-1
Barn og ungdom	0	0	1	+1	100
Innkjøpte titler ¹	641	426	370	-56	-13
Voksen	419	291	179	-112	-29
Barn og ungdom	222	135	70	-65	-48

¹Inkludert innkjøpte titler fra RNIB, Storbritannia. 500 titler i 2012, 300 i 2013 og 249 i 2014.

Innleste lydbøker for barn og unge økte i 2014 med 89 prosent, mens produksjonen av innleste lydbøker for voksne økte med 55 prosent.

Tabell 2.8. Folkebibliotek. Samlet punktskriftproduksjon og fordeling barn/ungdom og voksne.

	2012	2013	2014	Endring 2013-2014	
					%
Samlet punktskriftproduksjon¹	625	403	527	+124	31
Samlet produksjon av bøker i punktskrift	537	288	415	+127	44
Voksen	271	171	227	+56	33
Barn og ungdom	266	117	188	+71	61
Samlet produksjon tidsskrifter* og hefter til punktklubber	88	115	112	-3	-3
Voksen	28	63	65	+2	3
Barn og ungdom	60	52	47	-5	-10

¹Tidsskrifter og hefter er inkludert i rapporteringen fra 2013. Tall for 2012 er justert slik at tidsskrifter og hefter også er med her.

I 2014 økte vi punktskriftproduksjonen med 124 titler, eller 31 prosent, sammenlignet med tilsvarende tall for 2013. Produksjonen av bøker i punktskrift økte med hele 44 prosent, mens produksjonsomfanget av tidsskrifter og hefter til punktclubbene viser en svak nedgang på 3 prosent.

Produksjonen av punktskriftbøker for barn og unge økte mest, her er økningen på 61 prosent. Produksjonen av punktskriftbøker for voksne økte med 33 prosent.

Produksjon av studielitteratur

Tabell 2.9. Studielitteratur. Samlet produksjon.

	2012	2013	2014	Endring 2013-2014	
					%
Studielitteratur samlet produksjon	539	501	589	+88	18
Total produksjon lydbøker	462	349	437	+88	25
Innleste lydbøker	165	76	130	+54	71
Lydbøker – talesyntese	297	273	307	+34	12
E-bøker/punktskrift	77	152	152	0	0

I 2014 produserte vi totalt 437 titler studielitteratur i lydbokformat, noe som gir en økning på 25 prosent sammenlignet med produksjonstallene for 2013. Produksjonen av studielitteratur med tradisjonell innlesning økte med 71 prosent i 2014, og lydbøker produsert med talesyntese økte med 12 prosent sammenlignet med 2013.

I 2014 ble 70 prosent av studielitteraturen i lydbokformat produsert med talesyntese. I 2013 var andelen talesynteseproduksjoner 78 prosent, og i 2012 på 56 prosent. Økningen i andelen talesynteseproduksjoner må ses i sammenheng med at innleserne i 2013 gjennomførte en boikott som medførte redusert innlesningskapasitet.

Tabell 2.10. Noter. Produksjon.

	2011	2012	2013	2014	Endring 2013-2014
Punktskriftnoter	2	4	4	4	0

Resultatmål 3: Studenttjeneste

Produksjonsomfang og leveringstid

Samlet produksjonen av studielitteratur, lydbøker og e-bøker, økte i 2014 med til sammen med 18 prosent sammenlignet med tilsvarende tall for 2013. Lydbokproduksjonen økte med 25 prosent, mens e-bokproduksjonen er uendret. Innleste lydbøker utgjør 71 prosent av økningen i 2014, mens lydbøker produsert med talesyntese økte med 12 prosent.

I 2014 utgjorde andelen studielitteratur produsert med talesyntese 70 prosent av den totale studielitteraturproduksjonen i lydbokformat. Bruk av talesyntese ved produksjon av studielitteratur korter vesentlig ned på produksjonstiden for den enkelte bok, noe som er av stor betydning for kvaliteten på tilbudet til studentene. Lydbøker med talesyntese er fulltekstbøker, som i tillegg til den oppleste teksten også gir tilgang til den trykte teksten. Tekst og tale er synkronisert, slik at lånerne kan følge teksten samtidig med at de får boken lest opp. Dette er et godt tilbud til studenter med dysleksi eller andre lesevansker.

Studentene med produksjonsrett har de tre seneste årene i økende grad ønsket å få studielitteraturen levert som e-bøker, en tekstfil som kan leses med leselist for punktskrift, eller med opplesningsprogram installert på PC-en. Fra 2012 til 2013 økte produksjon av e-bøker fra 77 til 152 titler. Også i 2014 produserte vi 152 titler. Talesynteseproduksjoner har, i likhet med e-bøker, kort leveringstid.

I tillegg til pensumlitteratur for produksjonsrettstudenter, produserte vi i 2014 vi også noen titler med tanke på samlingsutvikling for å holde boksamlingen aktuell og oppdatert. Det dreier seg om nødvendig støttelitteratur, nye utgaver av allerede produserte titler og litteratur innen fag og temaer vi vet det er stor etterspørsel etter. Vi har også produsert noen titler etterspurt faglitteratur for yrkesaktive lånere.

Produksjonsrett og lånersammensetting

Vi har i 2014 full måloppnåelse når det gjelder produksjon av pensumlitteratur til studenter med synshemming. Samtlige av studentene med produksjonsrett fikk levert alle titler på pensumlistene de sendte inn til vår studenttjeneste.

I henhold til NLBs oppdrag, er det kun studenter med synshemming som får innvilget produksjonsrett. Studenter med dysleksi eller andre lesevansker har ingen selvstendig produksjonsrett, men alle NLBs lånere kan låne studielitteraturen som finnes i våre samlinger. Studenttjenesten tilbyr også studenter uten produksjonsrett ekstra bistand og oppfølging dersom de ønsker det. Alle studenter oppfordres til å sende inn sine pensumlister, slik at de ansatte i tillegg til å verifisere titler fra NLBs egen samling, også kan formidle litteratur fra andre lands samlinger.

I 2014 ble det registrert 476 nye lånere som ved innmelding oppga at de var i gang med studier. I 2013 registrerte vi 443 nye studentlånere. Vi har ingen oversikt over hvor stor andel av registrerte studentlånere som til en hver tid er aktive studenter, men i 2014 var det totalt 646 av studentlånerne som benyttet seg av studenttjenestens tilbud om personlig oppfølging. 75 av studentene, eller 12 prosent, var lånere med produksjonsrett. Antallet studenter med produksjonsrett har vært tilnærmet uendret de seneste årene.

Økt utlån

Utlånet av studielitteratur økte i 2014 med 17 prosent sammenlignet med utlånstallene for 2013. Det totale utlånet var på 38 007 eksemplarer. 2013 var utlånsveksten for studielitteratur på 33 prosent. Fra 2012 til 2014 økte utlånet av studielitteratur med 13 500 titler, eller 55 prosent. Til grunn for utlånsøkningen ligger økt produksjon og vekst i antall lånere, både folkebibliotek- og studentlånere.

Strømming og nedlasting utgjorde i 2014 til sammen 39 prosent av utlånet av studielitteratur i lydbokformat. I 2013 ble 25 prosent av studielitteraturen strømmet eller lastet ned. De som låner studielitteratur velger i større grad enn folkebiblioteklitteraturlånerne å strømme eller laste ned lydbøkene. Andelen strømming og nedlasting av folkebiblioteklitteratur på lyd utgjorde i 2014 på totalt 16 prosent.

Resultatmål 4: Samarbeid og koordinering

NLB har et utstrakt samarbeid med andre produsenter av tilrettelagt litteratur, både nasjonalt og internasjonalt. Innenlands samarbeider vi om produksjonsspørsmål med blant andre Statped sørøst, Norges Blindforbund og med kommersielle aktører innen digitalisering og lydproduksjon. Det er etablert et tett samarbeid med NLBs søsterbibliotek i de øvrige nordiske landene, og internasjonalt med DAISY Consortium (DC).

Samarbeidsprosjekter

Distribusjonssamarbeid

Distribusjonssamarbeid mellom NLB og andre produsenter og formidlere av tilrettelagt litteratur vil bidra til å gi våre felles målgrupper et bedre tilbud. Oversikten over hva som finnes av tilrettelagt litteratur blir bedre, og det blir enklere å låne bøker fra samlingene.

Vi har i 2014 kommet langt i arbeidet med å etablere et samarbeid med KABB (Kristent arbeid blant blinde og svaksynte) om distribusjon av deres lydbøker. I løpet av 2015 vil utlån av lydbøker fra KABB, til KABBs egne lånere, inngå i NLBs distribusjonsløsning. Et samarbeid med Norges Blindforbund om distribusjon av lydavisene de utgir, er under utredning, og vi drøfter et mulig distribusjonssamarbeid med Statped, som produserer tilrettelagte lærebøker for elever i grunnskole og videregående skole.

Norsk DAISY-konsortium (NDK)

NLB tok i 2006 initiativ til å stifte Norsk DAISY-konsortium (NDK). NDK er tilsluttet det internasjonale DAISY Consortium (DC), og består av Universell, Statped sørøst, Norges Blindforbund, KABB og NLB. NLB leder arbeidet i NDK. Spørsmål knyttet til samarbeid om distribusjons- og produksjonstekniske valg har stått sentralt i konsortiet.

Distribusjonssamarbeidet med KABB og planene for samarbeid med Norges Blindforbund og Statped et tett forbundet med arbeidet i NDK.

Nasjonalbiblioteket

NLBs digitale masterarkiv blir lagret ved Nasjonalbibliotekets avdeling i Mo i Rana. Det sikrer at NLBs produksjoner er tilgjengelig uansett hvilke filformater som blir tatt i bruk i fremtiden. Utlånet av lydbøkene, inkludert brenning av ny DAISY-CD for hvert nytt utlån, skjer hos NLB. NLBs samling av punktskriftbøker produsert før 2010 utgjør et stort volum, og NB Mo i Ranas store lagringskapasitet blir utnyttet ved at bøkene oppbevares der. Dette er av vesentlig betydning for NLB og et godt eksempel på samarbeid for å utnytte statlige ressurser best mulig.

Internasjonale aktiviteter

DAISY Consortium (DC)

Deltakelse i DAISY Consortium (DC) er viktig for store deler av NLBs utviklingsarbeid. NLB er representert i styret for DC, der seksjonssjef for Utviklingsavdelingen innehar vervet som treasurer. I tillegg har NLB hatt en viktig rolle i arbeidsgruppen som utviklet et online grensesnitt (GUI) for DAISY Pipeline, hovedproduksjonsverktøyet for lydbøker med talesyntese.

NLB har en sentral rolle i utviklingen av DAISY Pipeline 2. Utviklingsavdelingen bidrar med en 60 prosent stillingsandel i dette utviklingsprosjektet. DAISY Pipeline 2 er basert på åpen kildekode, og gir mulighet til økt automatisering ved produksjon av tilrettelagt materiale. Videreutvikling av produksjonsverktøy med forbedret kjerne tilpasset endringer i behov, vil gi NLB mulighet til å tilby produkter i de formater lånerne etterspør.

IFLA

The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). NLB er medlem av Standing Committee i IFLAs seksjon Libraries Serving Persons with Print Disabilities. Seksjonen har som hovedoppgave å arbeide for at mennesker med syns- og lesehemninger får tilgang til de samme bibliotekstjenestene som andre.

TIGAR og ABC

Fra 2012 har NLB deltatt i det internasjonale samarbeidet mellom biblioteker og rettighetshavere kalt Trusted Intermediary Global Accessible Resources (TIGAR). TIGAR inngår nå i det internasjonale konsortiet Accessible Books Consortium (ABC), som ble etablert sommeren 2014. ABC har som formål å øke antall tilgjengelige bøker for mennesker med synshemming og andre som har vansker med å lese trykt tekst.

ABC gjør det enklere for institusjonene som deltar i samarbeidet å søke internasjonalt i ulike baser etter bøker i tilgjengelige formater. Bøkene kan utveksles over landegrensene. I dag inneholder ABCs bokbase mer enn 238 000 titler på 55 ulike språk. NLB deltar i ABC-samarbeidet sammen med 10 andre institusjoner som har gjort sine bøker tilgjengelig for søk og utveksling. Vi har nå begynt å innlemme rettighetsklarerte titler fra ABCs base i vår samling, noe som vil øke tilbudet både av folkebibliotek- og studielitteratur. Tilgang til titler fra ABC kan gi NLB kostnadsbesparelser og korte ned på leveringstiden for studielitteratur. Det er særlig aktuelt for oss å innlemme bøker fra MTM, vårt søsterbibliotek i Sverige, i vår boksamling.

ABC-samarbeidet er et viktig samarbeid i påvente av at vi ser de konkrete resultatene av WIPO-traktaten som ble fremforhandlet i 2013. Norge undertegnet traktaten i 2014. Av de 80 landene som har undertegnet WIPO-traktaten, er det hittil kun fem av landene som har ratifisert traktaten.

Bookshare

NLB har en avtale med det amerikanske, nettbaserte biblioteket Bookshare, som i likhet med NLB arbeider for å gi lik tilgang til litteratur og informasjon. Bookshare har mer enn 320 000 e-bøker i sitt digitale bibliotek. 200 000 av titlene er i dag tilgjengelig for de av NLBs lånerne som har registrert seg hos Bookshare. Lånerne laster selv ned bøkene de ønsker.

Nordiske lyd- og blindeskriftbibliotek

Vi samarbeider tett med våre søsterbibliotek i Norden. Samarbeidet omfatter både produksjons- og distribusjonsspørsmål og saker knyttet til formidlingsarbeidet. Vi har sammen inngått avtale med firma i India om produksjon av xml-filer for produksjon av lyd- og punktskriftbøker i hvert enkelt lands bibliotek. I 2014 gjennomførte vi i fellesskap en anbudskonkurranse og inngikk nye avtaler med leverandører i India.

Resultatmål 5: Utvikling

Vi har i 2014 gjennomført en omorganisering med opprettelse av to nye avdelinger, Innlesingsavdelingen og Utviklingsavdelingen. Omorganiseringen legger til rette for styrking og effektivisering av utviklingsoppgaver og produksjon av tilrettelagt litteratur.

Distribusjon

Lydbøker fra NLB distribueres online eller på CD i posten. Lydbøkene kan lastes ned og strømmes både til PC og til NLBs lydbok-app, Lydhør. For å kunne ta i bruk Lydhør og for å kunne starte utprøving av DAISY-online-spillere har vi utviklet og implementert et nytt backendsystem for online distribusjon.

DOD

Backendløsningen DAISY Online Delivery system (DOD), bygger på en internasjonal standard for distribusjon av lydbøker via Internett - utviklet i regi av DAISY Consortiet (DC). All distribusjon av lydbøker til appen Lydhør går via DOD. Også fremtidig distribusjon til DAISY-online-spillere vil skje via DOD.

Som omtalt under resultatmål 4 har vi kommet langt i prosessen med å få på plass tekniske løsninger som gjør det mulig for KABB å distribuere bøker fra egen lydboksamling til KABB-lånere - via vår distribusjonsløsning. I løpet av 2015 vil KABB kunne tilby sine lånere nedlasting og strømming av bøker til Lydhør via DOD. KABB får i tillegg tilgang til NLBs distribusjonssystem for CD-er. Det er i 2014 brukt vesentlige ressurser på å etablere distribusjonssamarbeidet, som også omfatter større tilpasninger i biblioteksystemet Bibliofil.

Lydhør

Lydhør ble offentlig lansert i februar 2014, men hadde da vært tilgjengelig for våre lånere fra september 2013. Lydhør er utviklet både for Apple-enheter som bruker operativsystemet iOS, og for mobiler og nettbrett som bruker operativsystemet Android. Firmaet Pyxima har stått for utviklingen av Android-versjonen av Lydhør, mens firmaet Sensotec har utviklet iOS-utgaven. Begge firmaene er belgiske, og det har vært tett samarbeid mellom de to utviklingsmiljøene.

Parallelt med utviklingen av Lydhør for NLB, har Pyxima og Sensotec utviklet tilsvarende apper for våre svenske søsterorganisasjoner i Sverige (MTM) og Finland (Celia) og også for et kommersielt svensk foretak, Innlesningstjänst. NLB finner det gunstig at vi på denne måten kan dra nytte av et felles utviklingsprosjekt, både med tanke på å redusere utviklingskostnadene og for å bygge på hverandres ideer og erfaringer. Videreutvikling og forbedring av Lydhør er en kontinuerlig prosess, som i tillegg til å forbedre funksjonaliteten også henger sammen med endringer i nye versjoner av avspillingsenhetene.

Lydhør ble i mars 2014 valgt til månedens app hos Statped. Norges Blindforbund inviterte i oktober 2014 synshemmede iPhone- og iPadbrukere til en kåring av de beste appene for mennesker med synshemming. Lydhør ble nummer to på listen.

DAISY-online-spillere

I 2014 har vi gjennomført et prosjekt for å teste ut distribusjon av lydbøker via Internett til DAISY-online-spillere. Prosjektet bidrar til å forberede NLB til distribusjon direkte til DAISY-spillere i en fremtidig situasjon der CD-er, som en følge av generelle, kommersielle teknologiske endringer, kan bli faset ut.

DAISY-spillene er utviklet spesielt for mennesker med synshemming. Det finnes per i dag ikke manistream-produkter som kan erstatte DAISY-spillene. Basert på erfaringene fra prosjektet «Lydbok rett i spilleren (LYRIS)» fortsetter NLB arbeidet med å kunne tilby løsninger for internettbasert distribusjon til DAISY-online-spillere. NLB samarbeider med leverandører og produsenter av DAISY-spillere og med sluttbrukere for å sikre gode løsninger. Videreutvikling av vårt DAISY Online Delivery system (DOD) inngår også i dette prosjektet.

Abonnementsmodul for utlån av aviser

Vi i gang med å gjennomføre endringer i vårt biblioteksystem som vil legge til rette for økning i tilbudet av aviser. Vår biblioteksystemleverandør, Bibliofil, utvikler en abonnementsmodul tilpasset vårt behov. Arbeidet med modulen har tatt vesentlig lenger tid enn forventet.

Produksjon

Lydbøker

Opprettelsen av Innlesingsavdelingen bidrar til å styrke kompetansemiljøet for innlesing av lydbøker hos NLB. I 2014 har vi gjennomført en totalvurdering av våre studioer og kartlagt behovene for oppgraderinger. I løpet av første kvartal 2015 skal vi fatte beslutning om hvilke tiltak vi skal gjennomføre for å sikre at vi har studioer som tilfredsstillende våre kapasitets- og kvalitetsbehov.

Hindenburg, NLBs nye produksjonsverktøy for innlesing av lydbøker, vil bli implementert så snart studiosituasjonen er avklart og nødvendige endringer gjennomført. Det påbegynte arbeidet for å kunne starte produksjon av innleste lydbøker med fulltekst vil fortsette etter at Hindenburg er implementert. I dag er tilbudet av bøker med både tekst og tale begrenset til bøker produsert med talesyntese. Til produksjon av bøker med talesyntese benytter vi vår egen talesyntese, Brage, som har vært i bruk siden 2009. Vi har i 2014 brukt ressurser på forbedring og videreutvikling av Brage.

Punktskriftbøker

NorBraille er vårt produksjonsverktøy for bøker i punktskrift. NorBraille er utviklet i samarbeid med firmaet Sensus i Danmark og har vært i bruk i to år. Det er behov for revisjon av verktøyet, både for å kunne tilby bøker i kortskrift, mer brukertilpassete produksjoner og for å kunne øke graden av automatisering av vår punktskriftproduksjon. NOTA (Danmark), MTH (Sverige), Celia (Finland), SBS (Sveits) og NLB har inngått en avtale om i fellesskap å utvikle et nytt produksjonsverktøy for punktskrift. Utviklingsprosjektet er igangsatt.

Ressursbruk 2014

Tildelingen til NLB i 2014 var kr 55.230.000, men til forskjell fra i 2013 inneholder dette et beløp på kr 800.000 til OUP som dermed må trekkes fra for sammenligningens skyld. I 2013 var tildelingen kr 52.446.000, noe som innebærer en vekst på 3,8 prosent fra 2013 til 2014.

Driftsutgiftene fordelt etter art vises i tabellen nedenfor. Utgiftene til lønn og sosiale tjenester fratrukket refusjoner utgjorde kr 28.763.038 etter fratrukk av honorarer til innlesere som er oppdragstakere og honorarer til OUP og styret i NLB og etter fratrukk av refusjoner.

Tabell 5.1. Driftsutgifter fordelt etter art

Driftsutgifter	Sum
Husleie	4.542.486
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	59.837
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	1.173.736
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	183.058
Mindre utstyranskaffelser	892.829
Leie av maskiner, inventar og lignende	1.669.925
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	4.450.249
Reiser og diett	826.561
Øvrige driftsutgifter (*)	8.657.800
Sum andre utbetalinger til drift	22.456.479

Tabell 5.2. Utgiftene fordelt på formål

Kostnadsområder	Andel i prosent
Kundeservise; Innmeldinger, support, låneønsker	6,77
Bibliotekdrift; katalogisering, bokvalg, skranketjeneste, bibliotekssystem	11,27
Filbasert produksjon av lydbøker, punktskrift og e-bøker	7,26
Innlesing av lydbøker	25,57
Distribusjon av bøker på CD, nedlastning og punktheft	9,43
IT utvikling. Programmering og oppgradering	5,93
IT hardware og infrastruktur investeringer	2,17
IT drift av infrastruktur og applikasjoner	8,77
Markedsføring og Informasjon	5,86
Administrasjon	16,96
Sum	100

Vi har ikke tilsvarende tall for tidligere år, men vil etter hvert også kunne gi vurderinger av hvordan disse utgiftene har utviklet seg over år.

Kundeservise omfatter all betjening av lånere. Dette er et område der vi har hentet produktivitetstjenester, ettersom antall lånere og antall lån stadig øker uten at ressursbruken økes.

Bibliotekdriften omfatter katalogisering, bokvalg og annet bibliotekarbeid. En vesentlig innsats legges også ned for å drive vedlikehold og utvikling av vårt biblioteksystem. Dette utføres både av egne ansatte og av leverandøren av systemet.

Den filbaserte produksjonen dekker punktskrift, talesyntese og e-bøker. Vår masterfilbaserte produksjon gjør at betydelige behov kan dekkes med begrenset ressursinnsats.

Innlesingsvirksomheten er sentral for å dekke lånerbehovene. De beregningene vi nå har viser det i gjennomsnitt koster noe over kr 22 000 å produsere en innlest bok. En innspilt time koster i overkant av kr 2000.

Distribusjon er et område der NLB har gjort betydelige satsinger i de seneste årene. For distribusjon av lydbøker er det viktig for oss å ha et tilbud som dekker behov hos flere, derfor bruker vi ressurser på å opprettholde en CD-distribusjon samtidig som vi introduserer og vedlikeholder appen Lydhør. Vi har også betydelige kostnader til å distribuere punktskrift i vår print-on-demand-løsning.

IKT-virksomheten danner et grunnlag for svært mye av det NLB leverer. Vi har valgt å splitte dette opp i utvikling, anskaffelser av utstyr og drift. For få år siden var omfanget av IKT-utvikling i NLB beskjedent, nå utgjør det en viktig del av de resultatene vi leverer.

Informasjon er et annet eksempel på en virksomhet som har blitt bygget opp fra å være svært beskjedent. Nå begynner vi å se resultatene av å prioritere ressurser til dette området.

I NLB har vi en liten administrasjonsavdeling. I tillegg til ressursbruken i denne avdelingen har vi gjort skjønnsmessige vurderinger av administrasjonsandelen av de øvrige ansattes arbeidstid.

Redusere og fjerne "tidstyver"

Det har i 2014 vært informert internt, både i allmøter og ledermøter, om målene med arbeidet for å fjerne tidstyver i forvaltningen. Alle avdelinger har kommet med innspill til NLBs arbeid med å identifisere og fjerne tidstyver.

Internt i NLB er det pekt på behov for bedre utnyttelse av potensialet som ligger i vårt elektroniske arkiv- og saksbehandlingssystem, ePhorte. Bedre opplæring av de ansatte, og økte ressurser for å sikre mer stabil drift, vil gi mer effektiv saksbehandling og dokumenthåndtering. Vi har i 2014 rettet feil i ePhorte, noe som har bedret dokumentgjenfinningen.

Vi har startet et arbeid med å velge ut og systematisere styringsdata som kan forenkle arbeidsprosesser. I tillegg har vi satt i gang tiltak for å gjenbruke metadata i databaser og produksjonssystemer.

Et arbeid for å forenkle innmeldingsrutinene ble startet i 2014 og fortsetter i 2015.

Vi har etablert nye rutiner for å få bedre samhandling internt om dokumentasjon og rutiner knyttet til våre IKT-løsninger. Dette vil redusere risiko for feil og uforutsette hendelser.

Opprettelse av to nye avdelinger, Innlesingsavdelingen og Utviklingsavdelingen, har gitt økt oppmerksomhet om organisering av oppgaver. Vi er i gang med evalueringer for å bedre rutinene innen enkelte områder.

Regelverket for offentlige anskaffelser er en tidstyv. Regelverket bør forenkles, og det bør presenteres på en mer oversiktlig måte. Klarspråk-satsingen i staten bør etterleves i større grad enn det som er tilfellet i dag.

Likestilling

Likestillingsoversikt NLB 2014	Totalt		Lederstillinger		Øvrige stillinger	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kjønnsfordeling – alle ansatte (i pst.)	62,5	37,5	33,3	66,7	66,0	34,0
Kjønnsfordeling – heltidsansatte (i pst.)	61,4	38,6	33,3	66,7	65,8	34,2
Kjønnsfordeling – deltidsansatte (i pst.)	66,7	33,3	0,0	0,0	66,7	33,3
Gjennomsnittslønn (i 1 000 kr)	423	488	663	740	408	430

Likestilling mellom kjønnene er en viktig målsetting for lønnspolitikken i NLB. Dersom vi holder lederstillinger utenom, ser vi av tabellen at mannlige ansatte tjener fem prosent mer enn kvinnelige ansatte. Vi har ikke kunnet finne noe som tyder på at menn og kvinner systematisk behandles ulikt i spørsmål om lønnsfastsettelse og lønnsutvikling.

Miljøarbeid

NLBs rutiner for anskaffelser ivaretar regjeringens krav til offentlige virksomheter om å utøve miljø- og samfunnsansvar ved anskaffelser. Ledelsen i NLB er ansvarlig for miljøarbeidet og skal påse at tiltakene følges opp i avdelingene. NLB sørger for at papir går til gjenvinning. Datautstyr gjenbrukes, om mulig, internt. Ved kassering leveres datautstyr til gjenbruk eller miljøvennlig destruering. Belysningen i kontorlandskapet slås automatisk av etter kl. 17.00. NLB tilbyr internettbasert distribusjon av lydbøker. I tillegg til et forbedret tjenestetilbud, gir strømming og nedlasting av lydbøker en miljøgevinst ved at antallet lydbøker produsert og sendt ut på CD reduseres.

Undersøkelser

Kjennskapsundersøkelse

I 2014 gjennomførte vi for første gang en undersøkelse for å innhente informasjon om allmenhetens kjennskap til, og kunnskaper om, NLB. Undersøkelsen ble gjennomført i samarbeid med Opinion. Et landsrepresentativt utvalg på 1 000 respondenter ble intervjuet på telefon.

20 prosent av de spurte svarte at de har hørt om NLB. Av de som har hørt om NLB sier 23 prosent at de kjenner godt til NLB og 35 prosent at de kjenner noen som er lånere hos NLB.

Media (19 prosent) er viktigste kanal for kjennskap til NLB. Deretter følger venner, familie, jobben og sosiale medier. Av 200 personene som har svart at de kjenner til NLB, svarer 59 prosent at de tror vi tilbyr lydbøker, men 36 prosent nevner punktskriftbøker. 39 prosent tror NLB eies og drives av Norges Blindforbund, mens 12 prosent tror vi NLB er statlig. Fire av fem tror det er gratis å låne fra NLB.

9 prosent av alle som ble intervjuet har hørt om Rett til å lese-aksjonen. De under 30 år har i signifikant større grad enn de eldre aldersgruppene hørt om Rett til å lese. Media (41 prosent) er viktigste kanal for kjennskap til Rett til å lese – etterfulgt av sosiale medier (12 prosent) og skole (11 prosent).

Mer enn halvparten av de spurte kjenner noen som har vansker med å lese trykt tekst, og 11 prosent oppgir at de selv har lesevansker. Av de som selv har lesevansker, er det 6 prosent som oppgir dysleksi som årsak.

Brukerundersøkelse

NLBs seneste brukerundersøkelse er fra 2012. I samarbeid med Opinion gjennomførte vi da en brukerundersøkelse blant lydboklånerne. 550 av NLBs aktive lydboklånere ble intervjuet per telefon, og et mindre antall deltok i gruppeintervjuer. Hensikten med undersøkelsen var å måle tilfredsheten med NLBs tilbud, samt å kartlegge lånernes bruksmønster.

Det ble i undersøkelsen stilt spørsmål om låne- og lesevaner og om hvor fornøyde lydboklånerne er med litteraturtilbudet ved NLB. Videre er det også stilt spørsmål om kvaliteten på NLBs lydbøker, kontakten med førstelinjetjenesten og om brukergrensesnitt og informasjon på nettsidene. Undersøkelsen viser at NLBs lånerne er godt fornøyd med tilbudet av lydbøker. De synes det er enkelt å komme i kontakt med biblioteket og at de får god hjelp til å velge bøker.

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

NLBs overordnede vurdering av styring og kontroll i virksomheten

NLB viser til at samlet måloppnåelse er god, jf. del III, og mener dagens styring, kontroll og risikoreduserende tiltak sikrer vår evne til å oppnå fastsatte mål i tråd med samfunnsoppdraget.

Nærmere omtale av forhold knyttet til styring og kontroll i NLB

NLB har i 2014 gjennomført en organisasjonsendring som innebærer utvidelse av antall avdelinger fra fire til fem. Produksjons- og utviklingsoppgaver som til nå har vært lagt til den tidligere Produksjonsavdelingen, er fordelt på to nyopprettede avdelinger. Innlesingsavdelingen er tillagt alle oppgaver knyttet til produksjon av innleste lydbøker, og Utviklingsavdelingen, den andre av de to nye avdelingene, har ansvaret for de øvrige produksjonsoppgavene og en vesentlig andel av NLBs utviklingsoppgaver. Opprettelsen av de to nye avdelingene vil styrke fagmiljøene både for innlesing av lydbøker og for oppgaver knyttet til utvikling.

Vi har i 2014 gjennomført en totalvurdering av vår studiokapasitet og kartlagt behovene for oppgraderinger. I løpet av første kvartal 2015 vil vi fatte en beslutning om nødvendige tiltak

for å sikre riktig kapasitet, stabil innlesing og et godt fysisk arbeidsmiljø i henhold til gjeldende regelverk.

NLBs Rutiner for anskaffelser sikrer at alle anskaffelser i NLB utføres i henhold til gjeldende lover, forskrifter, retningslinjer og instruksjoner for offentlige anskaffelser. I 2014 har vi styrket administrasjonen med en økonomimedarbeider.

NLBs strategiplan for perioden 2011-2014 beskriver virksomhetens hovedmål og tiltak for måloppnåelse. I henhold til strategiplanen utarbeider vi årlige virksomhetsplaner for organisasjonen som helhet og for hver enkelt avdeling. Risikovurderinger er tatt med i virksomhetsplanene. Risikovurderinger inngår som vesentlige punkter i vår prosjektmodell.

Beredskap

Som omtalt under del III blir NLBs masterarkiv lagret ved Nasjonalbibliotekets avdeling i Mo i Rana. Frem til nå har vi i tillegg NLBs serverpark vært plassert i NBs serverrom i deres lokaler Oslo. Grunnet sikkerhetshensyn har ikke lenger andre organisasjoner tilgang til NBs serverrom, og vi har derfor etablert serverrom i våre egne lokaler. For å sikre stabil drift og trygg datalagring har vi i 2014 byttet ut flere av våre servere. Etter pålegg fra departementet samarbeider NLB med Norsk barnebokinstitutt, Norsk lokalhistorisk institutt, NORLA og Music Norway om drift og lagring av IKT-løsninger og datalagring. De nevnte institusjonene lagrer sine data på NLBs servere.

I tillegg til å gjennomføre nødvendige oppgraderinger, har vi startet arbeidet med å kartlegge våre IKT-behov og skissere løsninger som også skal dekke forventet fremtidige behov.

Vi har i 2014 fått på plass rutiner som sikrer at vi har oppdaterte personalopplysninger med tanke på behov for varsling ved eventuelle uforutsette hendelser.

IA-avtalen og sykefravær

NLBs nåværende IA-avtale ble inngått i 2014 og gjelder ut 2016. Handlingsplanen knyttet til avtalen er under utarbeidelse. NLBs første IA-avtale ble inngått i 2003. I 2014 var det totale sykefraværet i NLB på 7,3 prosent. Det totale sykefraværet i 2013 var på 6,8 prosent. NLB er en arbeidsplass som tilrettelegger for personer med nedsatt funksjonsevne.

HMS/arbeidsmiljø

Som et ledd arbeidet med å bedre arbeidsmiljøet har vi i 2014 rettet oppmerksomheten mot organisasjonskulturen vår. Alle ansatte har i 2014 vært med på å kartlegge og analysere vår organisasjonskultur og øke oppmerksomheten mot hvilke verdier vi ønsker skal prege NLB som arbeidsplass. Vi har hatt felles samlinger for alle i NLB, og vi har arbeidet avdelingsvis. Arbeidet med kultur og verdier i NLB er gjennomført i samarbeid med organisasjonspsykolog.

Profesjonalitet, respekt og inkludering er NLBs kjerneverdier.

I 2012 gjennomførte vi sammen med bedriftshelsetjenesten en arbeidsmiljøundersøkelse i hele organisasjonen. Undersøkelsen ga avdelingsvise rapporter og rapporter på organisasjonsnivå. Rapportene har bidratt til økt oppmerksomhet rundt tiltak for å bedre

arbeidsmiljøet i NLB. Omorganiseringen, omtalt i del III, har gitt økt lederkapasitet og lagt til rette for styrking av det målrettede arbeidet for å bedre arbeidsmiljøet i NLB.

Del V. Vurdering av fremtidsutsikter

Fleksibilitet og kvalitet kan trekkes frem som to viktige begreper knyttet til NLBs fremtid.

Fleksibiliteten må være der fordi vi vet at det vil skje store forandringer i NLBs omgivelser i årene som kommer. Teknologien påvirker hvordan innhold produseres og hvordan det konsumeres. Bokbransjen er i endring. Det kan skape muligheter for NLBs målgrupper og det kan skape utfordringer. Et NLB som ønsker å være i takt med brukernes behov må uansett ha fleksibilitet til å kunne forandre seg i takt med endringer i behovene.

Fleksibilitet vil vi oppnå ved å ha riktig kompetanse til å forstå brukerbehovene og til å utvikle nye løsninger. Hvordan vi skal løse en kommende lydbokdistribusjon som ikke har CD som en del av løsningen er eksempel på et område der vi vet vi må finne et svar vi ikke har i dag.

Fleksibiliteten krever også et økonomisk handlingsrom. Fortsatt produktivitetsvekst vil kunne sikre noe av dette, men for å betjene en stadig økning i antall brukere vil det også være behov for nye, friske midler. Det å lykkes med vår satsing på nettbasert formidling er et eksempel på et tiltak som vil trekke i riktig retning.

Kvalitet vil være avgjørende for å opprettholde en høy brukertilfredshet. Kvalitet bidrar også til færre uønskede hendelser, noe som igjen setter oss i stand til å prioritere utviklingsarbeid fremfor feilretting. Vi vil derfor fortsette vårt arbeid med risikoreduserende tiltak.

NLB vil bidra til at flere utgivelser blir tilgjengelige i utgangspunktet. Det vil skape en bedre situasjon for målgruppen og det vil bety at NLB kan bruke mindre eller ingen ressurser på enklere tilretteleggingsoppgaver. Dermed kan vi prioritere å gjøre tilgjengelig mer av det som utgiverne ikke selv tar seg av. For å lykkes må NLB bygge kompetanse og bli oppfattet som en relevant samarbeidspartner av utgiverne.

Mye av det arbeidet NLB gjør er vi alene om i Norge. Samtidig har vi viktige samarbeidspartnere i andre land. Vi har hatt stor gevinst av dette samarbeidet. Fortsatt er det mer å hente gjennom internasjonalt samarbeid i Norden, i DAISY Consortium og på andre områder.

NLB har ved utgangen av 2014 56 medarbeidere i ulike stillingsbrøker. Av disse er 12 over 60 år og 19 mellom 55 og 60 år. Gjennomsnittsalderen er 51 år. Dette gjør at vi har mye erfaring vi kan utnytte, samtidig som vi vet at organisasjonen står foran et viktig rekrutteringsarbeid i årene som kommer.

Del VI Årsregnskap

Ledelseskomentarer til årsregnskapet 2014

Formål

Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek er et forvaltningsorgan underlagt Kulturdepartementet. Bibliotekvirksomheten ble overtatt av staten i 1989 etter å ha vært drevet av blindeforbundene i 80 år. NLB fører regnskapet etter kontantprinsippet.

NLB skal gjennom sin virksomhet bidra til at personer som har vansker med å lese trykt tekst på grunn av en funksjonsnedsettelse kan delta i samfunnet på linje med andre.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kulturdepartementet i instruks om økonomistyring. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av NLBs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter og inntekter

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2014 har NLB samlet disponert bevilgninger på utgiftssiden på kr 55.230.000, jf bevilgningsrapporten. Merforbruket for post 01 driftsutgifter ble kr 530.686, etter en justering for refusjoner og merinntekter har NLB en mindretgift på kr 1.137.417 som søkes overført til neste år på post 01 ihht beregninger i note B. Merinntektene skyldes dekning av utgifter til bistand til og utlegg for andre virksomheter i Halvbroren, jf note 1.

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte utgifter til drift og investeringer ble kr 54.030.583. Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter beløp seg til kr 31.758.224. I dette beløpet inngår honorarutbetalinger til innlesere som er oppdragstakere på kr 2.507.367 og utbetalinger til medlemmer i OUP og NLBs styre på kr 487.820. Etter fradrag av disse beløpene får vi at utbetalingene til lønn og sosiale utgifter utgjør 53 % av de totale utbetalingene. Denne relativt lave andelen i statlig sammenheng skyldes at NLB på vesentlige områder leverer produkter som innebærer kjøp av tjenester og fysiske innsatsfaktorer.

På grunn av virksomhetens karakter benyttes kontoserien 43xx mer aktivt enn av mange andre. Under artsbenevnelsen Varekjøp finner vi så forskjellige poster som CD-kjøp, kjøp av trykkeritjenester til vårt utlån av punktskrift, kjøp av tjenester fra innlesere som er selvstendig næringsdrivende osv, jf. note 4.

NLB har i 2014 vært involvert i to rettsprosesser som har resultert i til sammen tre rettsaker. Både i 2012, 2013 og i 2014 har disse prosessene medført betydelige kostnader til advokatbistand og mye ledelseskapasitet og administrativ kapasitet har blitt benyttet forberedelser og oppfølging, jf note 4

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for NLB. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge per 2. kvartal 2015.

Beretningen er unntatt offentlighet frem til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen.

Oslo 13. mars 2015

Øyvind Engh
Direktør

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

Bevilgningsrapport

Virksomhet: CE - Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

Rapporteringsperiode: 201412

Rapport kjørt: 14.01.2015 07:49

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2014							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindretgift
0326	Driftsutgifter	01	Driftsutgifter		55.230.000	55.760.686	-530.686
<i>Sum utgiftsført</i>					55.230.000	55.760.686	-530.686
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3326	Diverse salg	01	Driftsinntekter		62.000	593.568	531.568
3326	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	15	Refusjon av arbeidsmarkedstiltak			750	750
3326	Refusjon fødselspenger	16	Refusjon av foreldrepenger			430.697	430.697
3326	Refusjon sykepenger	18	Refusjon av sykepenger			705.088	705.088
5309	Tilfeldige inntekter (statskassa)	29	Ymse			69.441	
5700	Arbeidsgiveravgift SLP	72	Arbeidsgiveravgift			3.648.962	
<i>Sum inntektsført</i>					62.000	5.448.505	1.668.103
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						50.312.181	1.137.417
Kapitalkontoer							
60053901	Norges Bank KK /innbetalinger					2.127.258	
60053902	Norges Bank KK/utbetalinger					-52.387.268	
703824	Endring i mellomværende med statskassen					-52.171	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (201414)							
Konto	Tekst				2015	2014	Endring
6260	Aksjer				0	0	0
703824	Mellomværende med statskassen				-1.309.593	-1.257.423	-52.171

Note A

Virksomhet: CE - Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
032601		55.230.000	55.230.000
332601		62.000	62.000
XXXXXX			0
XXXXXX			0

Forklaring:

I bevilgningen ligger kr 800.000 øremerket OUP i post 01

Note B

Virksomhet: CE - Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hit øggitte belastningsfullmakter	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Standard refusjoner på inntektspostene 15-18	Merinntekter iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
032601				-530.686	1.136.535	531.568			1.137.417	2.731.500	1.137.417
332.601		-530.686			0				0	15% av årets tildeling i note A)	

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2/2013 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjetfullmakter

I merutgiften ligger et merforbruk på OUB på kr 68.643

I refusjoner ligger kr 750 på arbeidsmarkedstiltak, kr 430.697 på fødselspenger, kr 705.088 på refusjon av sykepenger

NLB har fullmakt til å benytte inntekter utover inntektskravet kr 62.000. viser til forklaring under Note 1 -

Driftsinntekter

Ønsket overført beløp er 2,1%.

Note 1: Artskontorrapport

Virksomhet: CE - Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek	Rapport kjørt: 14.01.2015 07:49
--	---------------------------------

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

	Note	201412	201312
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	1	593.568	0
Andre innbetalinger	1	0	0
Innbetaling av finansinntekter	1	0	0
<i>Sum innbetalinger</i>		593.568	0
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	31.758.224	0
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-1.136.535	0
Utbetalt til investeringer	3	1.545.983	0
Utbetalt til kjøp av aksjer		0	0
Andre utbetalinger til drift	4	22.456.479	0
Utbetaling av finansutgifter	4	0	0
<i>Sum utbetalinger</i>		54.624.151	0
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		54.030.583	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	5	0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		3.648.962	0
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m.m)		69.441	0
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		3.718.403	0
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		50.312.181	0
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld			
Fordringer (legg til linjer og vis på konto)	7	193.817	
Kasse (legg til linjer og vis på konto)	7	0	
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank (legg til linjer og vis p	7	0	0
Skyldig skattetrekk	7	-1.372.666	0
Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og vis på konto)	7	-130.744	0
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Sum mellomværende med statskassen		-1.309.593	0
Kontrollsum:			
50.312.181			
50.312.181			
0	<i>Differanse</i>		

Note 1: Driftsinntekter

Virksomhet: CE - Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

Rapport kjørt:

14.01.2015 07:49

Note 1 Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet 2014

	201412	201312
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Diverse tilfeldige inntekter (diverse inntekter post 01 - 29)	593.568	
Sum salgs- og leieinnbetalinger	593.568	0
<i>Andre innbetalinger</i>		
Ikke avgiftspliktig salg	0	
Sum andre innbetalinger	0	0
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst (agio)	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	593.568	0

Forklaringer til inntekter:

I denne summen ligger fast avtale mellom Norsk lokalhistorisk institutt og NLB om at NLB bistår med økonomi- og IKT tjenester.

I tillegg har NLB fått ansvaret for IKT-driften for fellesområder i Halvbroren og driften av telefonien for alle statlige institusjoner Havlvbroren.

Videre fakturerer NLB for IKT-tjenester utført for NBI, NORLA og Music Norway. NLB viderefakturerer også for utlegg innen IKT og telefoni. Det kunne vært vurdert om disse utleggene burde vært ført som reduksjon av utgift i stedet for inntekt.

Note 2 Lønn og sosiale utgifter

Virksomhet: CE - Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

Rapport kjørt:

14.01.2015 07:49

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn 2014

	201412	201312
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	24.215.614	0
Arbeidsgiveravgift	3.648.962	0
Pensjonsutgifter*	0	0
Andre ytelser	3.893.648	0
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	31.758.224	0
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenger og andre refusjoner	1.136.535	0
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	1.136.535	0
Antall årsverk:	50	

Forklaringer

Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter beløp seg til kr 31.758.224. I beløpet andre ytelser inngår honorarutbetalinger til innlesere som er oppdragstakere på kr 2.507.367 og utbetalinger til medlemmer i OUP og NLBs styre på kr 487.820.

Note 3: Utgifter - investering

Virksomhet: CE - Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

Rapport kjørt:

14.01.2015 07:49

Note 3 Utbetalt til investeringer 2014

	201412	201312
Immaterielle eiendeler og lignende	872.232	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Nasjonaleiendom og kulturminner	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	660.833	0
Andre utgiftsførte investeringer (*)	12.917	0
Sum utbetalt til investeringer	1.545.983	0

Forklaringer:

I forbindelse med overgang til ny kontoplan, ble vi anbefalt å føre anskaffelser for det meste på 6 kontoserien. Etter hvert ble det avklart at mye av dette skulle vært ført på 4 kontoserie som investeringer. Regnskapet for 2014 vil derfor ikke gi det riktige bildet av investeringer dette året.

Note 4: Andre driftsutgifter

Virksomhet: CE - Norsk lyd- og blindeskriftl Rapport kjørt: 14.01.2015 07:49

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter 2014

	201412	201312
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	4.542.486	0
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	59.837	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	1.173.736	0
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	183.058	0
Mindre utstyrskaffelser	892.829	0
Leie av maskiner, inventar og lignende	1.669.925	0
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	4.450.249	0
Reiser og diett	826.561	0
Øvrige driftsutgifter (*)	8.657.800	0
Sum andre utbetalinger til drift	22.456.479	0
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Agiotap	0	0
Andre finansutgifter	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Forklaringer:

Av konsulentbistand utgjør kjøp av juridiske tjenester kr 607.673.

Spesifiseringer av øvrige driftsutgifter:

43001 Produksjoner fra oppdragstakere i næring 1.456.636

43002 Kommersielt innkjøpte norske lydbøker 370.414

43003 Kommersielt innkjøpte utenlandske lydbøker 2.312

43004 Taktile/interfolierte bøker 350.918

43005 Punktskrift, trykking 1.016.575

43006 Produksjonsunderlag, PDF, Feeder etc 77.443

43007 Produksjons kildefiler, Epub,DTbook 1.332.064

43008 CD kjøp 831.019

43009 Rekvisita til produksjon, fargebånd, etiketter, cd konvolutter osv.) 227.663

68xx Kontordrift 1.284.487

69xx Telefoni, linjeleie, bredbånd 1.018.215

73xx Markedsføring, annonsering 350.772

74xx kontingenter 247.225

77xx Bank og gebyrer 34.690

4060 Frakt / Toll 33.873

7560 Servicekostnad 5.802

Note 5: Innkrevingsvirksomhet

Virksomhet: CE - Norsk lyd- og blindeskriftbib

Rapport kjørt: 14.01.2015 07:49

Note 5 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten 2014

	201412	201312
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 6: Tilskuddsforvaltning

Virksomhet: CE - Norsk lyd- og blindeskriftbib

Rapport kjørt: 14.01.2015 07:49

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten 2014

	201412	201312
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Note 7 : Sammenheng statskassen

Virksomhet: CE - Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek

Rapport kjørt: 14.01.2015 07:49

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2014

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	201412	201412	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler*	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	193.817	193.817	0
Kasse og bank	0	0	0
Sum	193.817	193.817	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	0	0	0
Skyldig skattetrekk	-1.372.666	-1.372.666	0
Skyldige offentlige avgifter	-130.744	-130.744	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
Sum	-1.503.410	-1.503.410	0
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Sum	-1.309.593	-1.309.593	0

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings- kontor	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balanseført verdi 14.14.2015								0